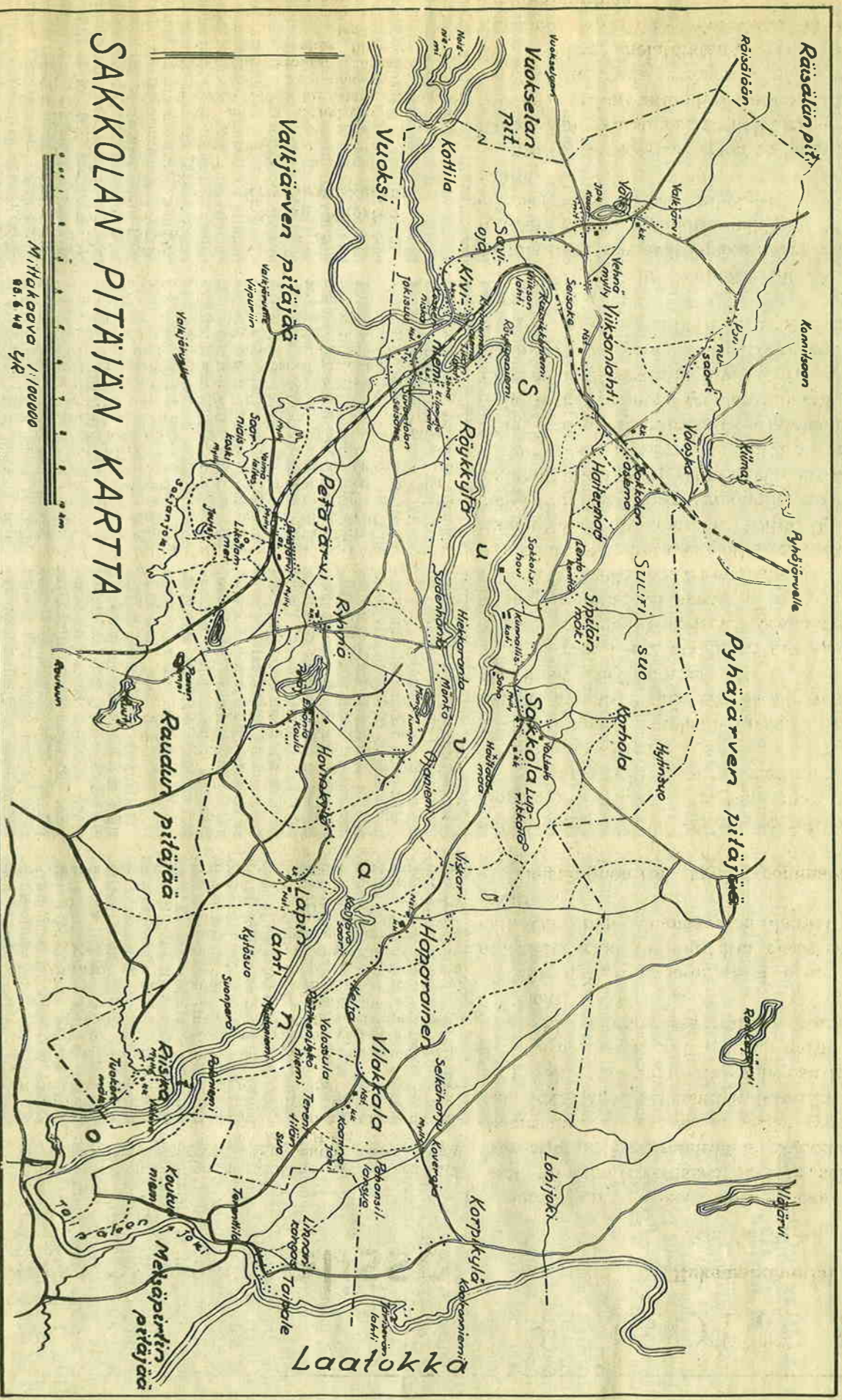
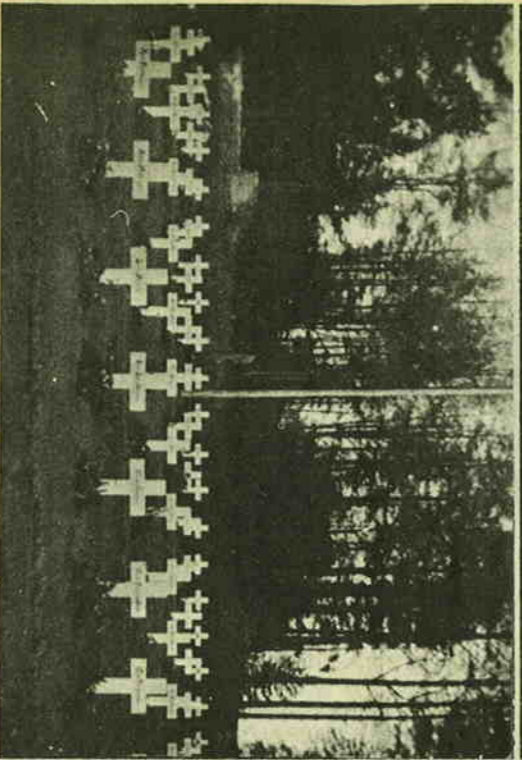
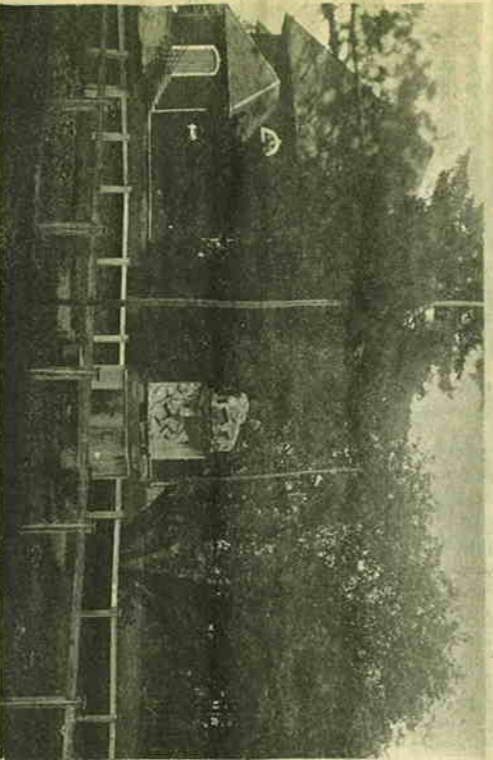

Pitäjä pitäjiltä

SAKKOLA

UUNO PULAKKA: Sellaisena Sakkola jätettiin

Sakkolan historiaa on monia yhteisiä piirteitä mutten rajamaakunnan pitäjien kanssa, mutta myös selviä erityisuuksia löytyy. Yhtäältä on ainakin silinä, että Sakkola varhaisemman historiansa aikana joutui lukuisat kerrat olemaan muiden räjäpitiäjien tavoin silloisen suurvallan, Ruotsin ja Venäjän vuosisatoja kestäneitten riitujen näyttämönä. Tuulipa silloin hyökätä idästä tai lännestä, yhteentoista pahtui melkein aina Kannaksen alueella. Näitten häiriöitten takia elämä oli erittäin epävarmaa ja rauhallinen kehitys häiriytyi. Koska raja-alueet olivat kaukana niin Moskovaista kuin Tukholmastaikin, eivät kulloisetkin vallanpitäjät tunteet kiinnostusta alueiden enenkehittämistä kohtaan.

Erittäin tuhoisaksi Sakkolan kohdalla muodostui ns lahjoitusmaakausi. Puuttumatta tässä Ruotsin vallan aikaisten läänitysten tuomiin väestöä koskeviin haitteviin, on kuitenkin todettava, että 1700-luvun alkupuolella annettu asetus, jolla tiloilla olevat ihmiset luettiin kuuluvaksi maan ja tavaran tavoin lahjoitusmaanomistajan omaisuudeksi, oli ratkaiseva syy mm Sakkolan erittäin vaikeaan taloudelliseen ja henkiseen alaspääntöön.

Kiinteää asutusta Sakkolassa tiedetään olleen jo ainakin 1200-luvulla, mutta hautalöydöt kertovat elämästä siellä jo paljon aikaisemmin. Ovatko nämä varhaisemat eläjätkin olleet Vuoksen varsia kalastajia kalastajia tai metsästäjiä, sitä ei löytyjen perusteella pystytä pätevästi selvittämään.

Varsinainen nousukausi Sakkolan pitäjän kohdalla alkoi vasta sitten, kun 1800-luvun lopulla lahjoitusmaat ostettiin valtiolle ja talonpojat itsenäistyivät. Tällöin oli muun Suomen saama taloudellinen etunäkökulma kurrottava umpeen. Alkoi nopeasti toimintaa johtamaan perustettiin maakunnallisia neuvontajärjestöjä, joiden työ tuotti nopeasti tuloksia. Pitäjätasolla perustettiin monimuotoista taloudellista toimintaa edistäviä yhteisjärjestöjä, jotka saivat aulisvoimat eivät riittäneet asioita ratkaisemaan. Kauan toimintamahdollisuuksia vaillo olleet henkiset voimavarat vapautuivat myös, ja tuloksena oli rikas henkinen ja hengellinen toiminta, johon koko kansa osallistui, nuoriso vartu-neeman väestön ohella. Silloin taajuttin, että vain laaja taloudellisesti johtettu henkinen toiminta luovat tulevaisuudessa pohjan pitäjälle ja koko maakunnan voimakkaille kehitykselle ja eteenpäinmenolle.

Taloudellista toimintaa erikoisesti tarkasteltaessa on todettava, että Sakkolan ja muiden läänipiitäjien nopealle kehitykselle oli ratkaisevan tärkeä tuotteiden rajaton menekki. Melkein esteetön silloisen miltjoonakaupungin Pietarin kanssa antoi jänes raittoman määrän mahdollisuuksia kehittää tarjosi myös monenmuotoisia ansiomahdollisuuksia, ja suomalaisten työvoima oli erittäin haluttua. Lienee kuitenkin jonkin verran liioiteltua sanomassa, että mies, joka Sakkolassa ei saanut edes halkopinoa kassaan, oli Pietarin mentävään heti kohta rakennuksella mestarina. Ainoa tuotantosuunta, jota Venäjän kauppa pakotettiin jontin verran rajoittamaan oli viljanhuolto, koskapa viljaa saatiin Venäjältä päin halvalla, ja näin ollen viljakauppa jäi selvästi karjatalouslaitteiden ylempään varjoon. Henää tosin vietiin jonkin verran, mutta sen osuus komalavienmistä ei ole tiedossa.

Hyvin alkanut ja tulokselliseksi todettu tuotantotoiminta keskeytyi kuitenkin, kun Pietarin markkinointitalue sulkenutu. Tällöin olttiin kokonaan uusien kysymysten edessä, miten nyt sitten eteenpäin. Tässä tuli karjalaisen luonteen jousitavuus selvästi esille: verrattain lyhyessä ajassa Sakkola siirtyi omavaraiseksi, myös viljan suhteen. Työtä antavaa te-

Sakkolan sankarihandaat

Sakkolan kirkko ja sen äärellä sankarihandaat ja vapausodassa kaatuneiden muistomerkit. Alemmassa kuvassa jätkosodan sankarivainajien ristiveit

